

Potjeh

(O jednoj potrazi)

LICA:
Potjeh
Božjak
Mila
Gordana
Djevojka
Abraham
Ezehijel
Petar
Ljudi
Glas

I dio

- 1 -

(Potjeh, Mila, Gordana)

(Na sredini scene sjedi Potjeh i razmišlja. Iz pozadine izlaze dvije djevojke sa upaljenim svijećama dopla dogorjelim; Potjehu s desne strane je Mila, elegantno, jednostavno i čisto obučena, s prozračnim velom na licu; s lijeve strane je Gordana, prenaplašeno našminkana i izrazito dotjerana.) *Dead Can Dance: De Profundis*

MILA: (Nježno)

Ime mi je Potjeh. Ja tražim.

GORDANA: (Koketno)

Bistar sam i pametan. Mnogo znam i mnogo sam pročitao.

MILA:

Želim da ispitam srca, da vidim i da osjetim, želim da odaberem put jer ga nemam.

GORDANA:

Vole me i lijepo misle o meni, pa mi opraštaju što sam ponekad čudan.

MILA:

Ipak, nikako da se smirim, jer još nisam pronašao sebe – ne znam ni ko sam, ni šta sam ni otkuda sam, ni kuda idem. Znam samo ...

GORDANA: (Prekida je, govori prezrivo)

Okružen sam licemjerima i slabićima, ljudima koji nikada nisu pogledali dalje od svog nosa.

MILA:

Tužan sam i jako, jako usamljen. Bojim se da je ljubavi, prave ljubavi, potpuno nestalo...

GORDANA:

Ovaj svijet je pokvaren i zao, pun bljuvotine i gadosti. Teško mi je što moram da živim u njemu!

(Posljednje rečenice njih dvije ponavljaju uporedo, nadjačavajući jedna drugu; Mila zamišljeno, Gordana snažno i nametljivo; Potjeh se meškolji, ustaje i nervozno hoda.)

POTJEH: (hvatajući se za glavu prvo stenje pa vikne)

Aaaa...

(Na ovo one zašute i lagano se povlače)

Zašto se već jednom ne smirim! Zašto ne mogu da živim kao sav normalan svijet...

(Smije se samom sebi). Normalan svijet!

(Teatralno)

Biće to kao da na sopstvenom pogrebu u sopstvenu raku ravnodušno ubacujem ritualni grumen zemlje. Onoga dana kad se spustimo na nivo mase, odajmo si posljednju poštu!

- 2 -

(Potjeh, Djevojka, Mila, Gordana)

(Na rubu scene sjedi Potjeh sam, zagledan nekud, naizgled miran, ali u tmurnim oblacima. U pozadini stoje Mila i Gordana, svaka na svojoj strani. Sa druge strane Potjehu prilazi Djevojka bojažljivim korakom.) *Anastasia: Passover*

DJEVOJKA:

Potjeh, šta je s tobom u posljednje vrijeme?

POTJEH: (Obrecne se)

U koje posljednje vrijeme?

DJEVOJKA: (Zbuni se)

Pa...Stalno si takav.

POTJEH:

Kakav?! (Okrene se prema njoj)

(Djevojka poražena odlazi, a Potjeh, donekle uznemiren, vrlo ozbiljno počinje da recituje.)

U potrazi za sobom

u potrazi za smislom besmisla

misleći da nešto znam

misleći da nešto vidim.

(Mila se polako primakne i klekne kraj njega.)

Ali to je obmana

jer slijep sam kod očiju

i glup, a punoglavac!

I opet tražim da ne nađem

čini mi se

istina je suviše strašna

da bi mi bilo drago da je dosegnem

(Mila lagano rukom kreće prema Potjehovom obrazu u namjeri da ga pomiluje)

jer

ako je to sloboda

ne želim biti slobodan

ako je to život

ne želim biti živ!

(Nakon posljednjeg stiha Potjeh se svali na leđa, taman u trenutku kad ga je Mila trebala dotaći. Mila ustaje i povlači se na desnu stranu, a Gordana se istovremeno postavlja naspram nje. *M.Monk - Plague* Potjeh ustaje i hodajući "pulsira" između njih dvije – iskidano i grozničavo – Gordana pruža ruku i pomiluje ga po licu kada se on jednom zaustavi ispred nje. Dok mu se ona zagonetno osmjehuje, on očajnički govori:)

POTJEH:

Ako je ovo svijet tirana, lažaca i ubica, onda ću ja biti najveći među njima! (Otrgne se od nje) Ali ako nije...

- 3 -

(Potjeh, Mila, Gordana, Ljudi, Božjak)

(Mila i Gordana se postavljaju leđima publici, vrlo blizu jedna drugoj. Sa strana izvira Ljudi, udarajući rukama i nogama teški ritam. U jednom uglu scene je televizor na kojem su u toku neke vijesti o ratovima i nesrećama. Mila i Gordana daju bruj (m-kanje), prilaze Potjehu koji stoji u blizini i gleda u televizor i uzimaju mu svaka po jednu ruku i prebacuju preko svog daljehg ramena. Potjeh se tako našao raspet između njih. Iz dna scene izlazi neobična spodoba u ritama, pogrbljena i mršava, koja baulja oslanjajući se na štap; izgled joj je smiješno – jadan, ali štap je vrlo lijep. Spodoba prolazi i dugo odmjerava opisanu scenu. U mrmljanje djevojaka upliću se čudni zvukovi koje proizvodi spodoba, neobično klimajući glavom i kriveći se. Nakon jednog njegovog glasnog "Hm!" teški ritam prestaje, televizor se gasi. Potjeh se otkida od Gordane i pada u naručje Miloja koja u međuvremenu okreće licem prema publici. *M.Monk: Dawn* Ona ga nježno grli i toplo miluje i tako stoje neko vrijeme, a Božjak odbaulja)

- 4 -

(Potjeh, Božjak)

(Na sredini scene na podu sjedi Božjak pogrbljen. Ruka mu je oslonjena na štap i on rukom ljulja štap pjevušeći tiho. Dolazi Potjeh, kao i obično, zamišljen. Htio bi da prođe kraj Božjaka, ali ovom "ispada" štap pravo pred njegove noge. Potjeh se prene i pogleda spodobu. Gledaju se par trenutaka. Potjeh onda podiže štap i dalje ga Božjaku, koji ga čudno gleda i još čudnije se krevelji.)

POTJEH:

Nije vam dobro?

BOŽJAK:

Bolje nego tebi.

POTJEH:

A...Otkud vam to?

(Božjak se samo smješka, žmirka i pušta neodređene zvuke)

Otkuda vam to da meni nije dobro?

BOŽJAK:

Sam se otkrivaš.

POTJEH:

Pa ne izgleda mi da je vama baš sjajno!

BOŽJAK:

To ti ne vidiš jer nemaš oči za to.

POTJEH:

Oči za šta? Šta ja to ne vidim?

BOŽJAK:

Isto kao i mnogi drugi, ti ne vidiš ono što se podjednako dobro vidi i kada su oči otvorene i kada su zatvorene.

POTJEH:

Molim?

BOŽJAK:

Ima mnogo vrsta očiju. Različitim očima istu stvar vidiš različito, ali podjednako ispravno.

POTJEH:

Ja vas ne razumijem?

BOŽJAK:

To je zato što nemaš uši za to.

POTJEH:

Sada ćete reći da postoji mnogo vrsta ušiju...

BOŽJAK:

Vidiš kako ti brzo kopčaš.

POTJEH:

Ipak, ja vas još ne razumijem.

BOŽJAK:

To je zato što nisi čistog srca.

POTJEH:

Kako sad to?

BOŽJAK:

Tvoje srce je nespokojno i stegnuto, i dokle god je tako, ne može biti čisto.

POTJEH:

A kako to znate?

BOŽJAK:

Imam oči za to.

POTJEH:

A ko ste vi?

BOŽJAK: (Osvrće se)

Nema nas više...Zasad...

POTJEH:

Dobro, ko ste...ti?

BOŽJAK:

Kad budeš znao ko si ti, znaćeš i ja ko sam.

POTJEH:

Pa dobro, kako ti je ime?

BOŽJAK:

Zovu me Božiji čovjek, Božjak.

POTJEH:

Hm...ja sam Potjeh. (Pruž a ruku, a Božjak samo klima glavom)

Moram sada da idem.

BOŽJAK:

Ne moraš. Ništa se ne mora.

POTJEH:

Da, samo umrijeti se mora.

BOŽJAK:

A ko to kaže?

POTJEH:

...Ipak idem, doviđenja...

- 5 -

(Potjeh, Mila, Gordana)

M.Monk: Evening

(Potjeh sjedi za stolom i razmišlja, ali oblak oko njega nije tako gust kao ranije. Mila i Gordana plešu oko njega ples skidanja vela. Jedna drugoj nabacuju i skidaju veo, ali manje kao suparnice a više igrajući se.)

- 6 -

(Scena kao 4, samo što ovaj put Potjeh ne izbjegava Božjaka.)

POTJEH:

Dobar dan?

BOŽJAK:

Šalom.

POTJEH:

Kakav je to pozdrav?

BOŽJAK:

Šalom znači mir. Mir je upravo ono što ti nemaš, a prvo ti je on potreban.

POTJEH:

(Spuštajući se na pod pored Božjaka) To je tačno. A kako si znao da ću opet doći?

BOŽJAK:

Znao sam... Ti još nisi otišao tako daleko da nikad ne slušaš glas svoga srca.

POTJEH:

Da... Ja sam jednostavno osjećao da treba da dođem...

BOŽJAK:

I poslušao si taj osjećaj. To, na žalost, malo ko čini.

POTJEH: (Dječaćki ozareno)

Dakle, ipak se razlikujem od drugih!

BOŽJAK:

Nemoj da ti bude najvažnije da nisi kao drugi. Danas je, istina, malo onih na kojie se možeš ugledati, ali ipak je najbitnije da ti budeš ono što jesi, ličio na druge ili ne. Da postaneš čovjek.

POTJEH:

Ali, šta to znači postati čovjek? Kako možeš prepoznati čovjeka?

BOŽJAK:

Čovjek je onaj koji čvrsto stoji iza svake riječi koju izgovori i svakog djela koje učini; onaj koji zna šta hoće i šta radi bez obzira da li ga drugi hvale ili ga kude. Čovjek ima svoj put i nepokolebljivo ga se drži, ali poštuje sve što je stvoreno, što postoji i biva.

Čovjek može imati slabosti i teških trenutaka, ali iz svega izlazi jači i sa novim iskustvom.

POTJEH: (Razočarano)

Ja ništa od toga nemam...

BOŽJAK: (Ozbiljno i pomalo oštro)

Ne kukumavči! Kukanje nije zdravo i ne vodi ničemu. To što je sada tako znači da treba se s tim suočiti bez straha, prihvatiš stvari onakve kave jesu i otvoriš vrata za promjenu. To je dobar početak, i tako najsigurnije možeš nešto postići.

POTJEH:

Pa šta treba da radim !?

BOŽJAK: (Blago i veselo, osmjehujući se i iznutra i spolja)

Ništa! Treba samo da dišeš...ovako na primjer (vrlo smiješno ali jasno i ritmično disanje)...(Potjeh ga gleda u nevjerici) Ha, ha, ha... Ti si, momče, u stalnom grču i prvo toga treba da se oslobodiš. Pokušaj samo da sjediš i ne razmišljaš ništa, samo radiš budalaštine.

POTJEH: (Još više zabezeknut)

Šta da radim!?

BOŽJAK: (Klibereći se)

Ha, ha, ha...Hoćeš li da probaš? Da budalešemo zajedno?

POTJEH: (Kroz glavu mu prolaze misli: "Na kakvu budalu ja gubim vrijeme! Šta mi ovo treba!")

Pa ti mene vučeš za nos?

BOŽJAK: (Iznenada se uozbilji i čvrstim glasom kaže)

Ne momče! Kad bi ti znao koliko je ovo ozbiljno možda bi se i uplašio!

POTJEH: (Odagnavši prethodne misli, ali još zbunjen. Skrušeno.)

Pa...da probam...Kako to...ide...

BOŽJAK: (Sa širokim osmjehom)

Sjedni prema meni i opusti se koliko možeš! U početku ponavljaj za mnom, a poslije nastavi sam kako ti dođe!

- 7 -

(Potjeh, Božjak, Mila, Gordana)

M.Monk: Mad Woman's Vision

(Božjak i Potjeh sjede jedan prema drugom i krevetlje se na najblentavije načine, igraju se, ali sve u skladu s muzikom; prvo Potjeh ponavlja za Božjakom, a onda mu odgovara sopstvenim bekeljenjem i kalamandrisanjem. U pozadini, Mila i Gordana se lagano njišu i skladno zajedno plešu; Gordana više nije tako drečava.)

- 8 -

(Potjeh, Božjak)

(Božjak i Potjeh sjede jedan prema drugom. Potjeh je vidno opušteniji. Ćaskaju.)

POTJEH:

Kažeš da si Božiji čovjek, a još nijednom nisi spomenuo Boga.

BOŽJAK:

Mnoga usta Ga pominju ali malo Mu srca iskazuje ljubav i odanost. Bolje je govoriti o Njemu djelima nego mnogo Ga pominjati. Ipak, sve što sam ti govorio govorio sam radi Oca Nebeskog i u Njegovo ime.

POTJEH:

Misliš Boga?

BOŽJAK:

Rekao sam kako sam rekao. Svi bi ljudi trebali biti bogovi.

POTJEH: (Ponovo šokiran)

Kako sad to?

BOŽJAK:

Sve u svoje vrijeme.

POTJEH:

Jesi li ti sveštenik?

BOŽJAK: (Uz osmijeh)

Svi bi ljudi trebali biti sveštenici, ili bolje rečeno posvećenici. Ko se može miješati u odnos oca sa njegovim djetetom. Tu trećega ne treba.

POTJEH:

Oca sa djetetom?

BOŽJAK:

Svi bi ljudi trebali biti Božija djeca, ali nisu.

POTJEH:

Ne razumijem.

BOŽJAK: (Uz osmijeh)

Ako neko ima desetoro djece, ali mu devetoro pljunu u lice i otiđu od njega, onda on ipak ima samo jedno dijete. Ostali su ga se odrekli. Pa ipak, on ih željno očekuje da mu se vrate.

POTJEH:

Opet ne razumijem.

BOŽJAK:

Polako, razumijećeš u svoje vrijeme, ako budeš htio.

POTJEH:

Ti kažeš da govoriš u ime Boga... Ja sam pročitao Sveto Pismo, kažu da je to Božija Riječ, ali tamo nigdje ne piše to što ti govoriš...

BOŽJAK: (Smijući se)

Jesi li siguran? Piše, piše samo treba znati čitati. A to se ne može pronaći dok ne stekneš oči, uši i čisto srce. Mnogi su čitali, ali malo ko je nešto i pročitao.

POTJEH:

Pa kako da steknem oči, uši, srce?

BOŽJAK: (Smijući se)

Najvažnije je da se prvo opustiš i slušaš šta ti govori unutrašnji glas iz dubine tvoga bića. Čitaj Sveto Pismo i posmatraj svijet oko sebe ne brzajući sa zaključcima. Posmatraj šta se zbiva u tebi i oko tebe, i moli za pomoć da sve to razumiješ. Ako si iskren u svom traženju i ako istraješ, oči i uši će ti se polako otvarati, srce će ti ozdravljati, a spoznaje će već same doći.

POTJEH:

Da molim za pomoć... Koga da molim? Boga?

BOŽJAK:

Moli Oca. Ima mnogo nebeskih ličnosti i sila koje bdiju nad ljudima i možeš da razgovaraš i sa njima kada ih upoznaš. Ali najvažnije je da upoznaš Oca, jer on je najveći i svi samo služe njegovom naumu.

POTJEH: (Nakon što je nekoliko trenutaka šutio zamišljen.)

Pa ko je onda Bog? Je li to jedna ličnost ili skup ličnosti, neka sila ili skup sila?

BOŽJAK:

Sve to zajedno. Ali ne žuri se sa takvim pitanjima. Zasad je najbolje da Ga prosto shvatiš kao oca; dobrog i milostivog, ali i žestokog kad kažnjava. Ljudi se ponašaju kao svojehlava i neposlušna djeca koja ne razumiju ni zašto ih Otac miluje ni zašto ih kara. Ali najgore je to što se nimalo ne trude da to saznaju i nauče.

POTJEH:

Da, ljudi su kao djeca. A djeca su obično zlobna, samoživa, ljubomorna...

BOŽJAK: (Zaustavlja ga)

Djeca su bezazlena i topla, naivna i dobra, ali upijaju ono čime su okružena. Takva postaju tek kad ih odrasli svojim primjerom tome nauče, ako im ne pruže dovoljno ljubavi i zaštite, ako im nametnu sopstvene strahove i predrasude.

Djeca se prirodno trude da liče na odrasle i kakav im odrasli primjer daju takva i djeca postaju, i zato gube svoju bezazlenost.

U mnogo čemu bolje bi bilo da odrasli uče od djece, nego djeca od odraslih, jer djeca kad se rode imaju mnogo jači unutrašnji osjećaj za ono što je najvažnije.

POTJEH:

A šta je najvažnije?

BOŽJAK: (Nasmije se)

Zar zaista ne znaš?

POTJEH: (Samo skrušeno slegne ramenima upiljen u Božjaka)

BOŽJAK: (Božjak se blago nasmije oponašajući Potjehovo slijeganje ramenima)

Znaš ti to dobro...

POTJEH:

Ali ako je tako, zašto je onda svijet ovakav?

BOŽJAK: (Blago)

A kakav je?

POTJEH: (Malo pometeno)

Mislím, otkud onda zlo?

BOŽJAK:

Momče, za ovu planetu, za ovaj dragulj u nebeskoj kruni i za ovo čudno i svojeaglavo stvorenje zvano čovjek, vodi se borba kosmičkih razmjera! Smisao i dubinu te borbe ti još ne možeš da spoznaš iako u njoj svakim udisajem i izdisajem učestvuješ.

POTJEH: (Malo pošuti)

Bojim se... Sve je to nekako čudno i teško...

BOŽJAK:

Ne boj se. Samo se ne boj. Budi slobodan i hrabar, jer Neprijatelj mnogo toga dobija strahom. To je njegovo najmoćnije oružje.

POTJEH: Neprijatelj?

BOŽJAK: Da, otpadnik od Oca i Neprijatelj ljudi.

POTJEH: Je li to Sotona? Da li...

BOŽJAK: Nemoj žuriti! Polagano... Ako budeš suviše nestrpljiv i jurio preskačući stepenice polomićeš vrat. Na sve ćeš doći u svoje vrijeme. Samo se opusti, čitaj, slušaj, posmatraj, razmišljaj, djeluj. Dolaziće samo...

- 9 -

(Potjeh,Božjak,Mila, Gordana, Abraham, Ezechijel,Petar,Ljudi)

(Potjeh sjedi za stolom i čita Sveto Pismo u svjetlosti svijeće. Oko njega se lagano kreću Abraham, Ezechijel, Petar i Ljudi: dodiruju ga, češkaju, "sole" ga. Potjeh je zajapuren i brani se od njih kao od muva. Ustaje otpuhujući. Božjak, Mila i Gordana sve posmatraju sa strane.)

- 10 -

(Petar,Ljudi)

P.Gabriel:Passion

(U tišini se odigrava scena Petrovog odricanja)

Kraj I dijela

(Muzička pauza)

Dead Can Dance: Host of Seraphim

II dio

-1-

(Potjeh stoji sam i recituje; negdje na pola pojavljuje se Božjak i posmatra ga)

POTJEH:

Taština nad taštinama, sve je taština!
Kakva je korist od sveg truda čovjekovog
kojim se trudi pod suncem?
Naraštaj jedan odlazi i drugi dolazi, a Zemlja stoji uvijek,
sve je mučno da čovjek ne može iskazati!
Okolo se ne može nagledati ni uho naslušati.
Što je bilo to će biti, nema ništa novo pod Suncem,
sve je već bilo u vijekovima koji su prošli!
Gdje je mnogo mudrosti, mnogo je brige
i ko umnožava znanje umnožava muku.

(Rezignirano)

Zemlja se daje u ruke bezbožniku,
mirne su kolibe lupeške i bez straha su koji gnjeve Boga...

BOŽJAK: (Prekida ga)

Vidim i to si pronašao. Ono što si zapazio samo ti je nova pitanja otvorilo, ali dobro...Sve to ima svoje!
(iznenada se uspravi i, oslonjen na štap objema rukama, čvrstim glasom odgovara:)

Čovjekova ludost uzrokom je njegove patnje, ali srce mu se gnjevi na Boga!

Mnogo puta govori Bog ne bi li čovjeka sačuvao, ali čovjek ne pazi!

Jedan se čudio kako to da je bezbožnicima dobro a pravednicima samo muka i patnja,
ali kada mu je pokazano šta biva sa onim koje je on zvao sretnima,
kada je shvatio šta je trajno, a šta je prolazno, rekao je:

"Noge moje umalo ne zađoše, umalo ne popuznuše stopala moja,
ali tada bijah neznanica i ne razumijevah, kao živinče bijah pred Bogom!"

Drugi postrada i sve izgubi, iako su ga svi smatrali pravednim pa i on sebe samog,
ali tek kroz stradanje otkri mu se mnogo toga i shvati da dotada ništa nije znao ni razumio kako treba i
poklonio se Bogu priznavši to. Pa ipak, sve što je izgubio vrećeno mu je, i više od toga, i kraj mu bijaše
bolji nego početak.

Treći je opet isprobao sve što je mogao kušajući šta je ljudima dobro da rade a čega da se klone, i
zaključio da je sve ispraznost i da ništa od toga ne daje ispunjenje čovjeku. Bijuci kralj i imavši slavu kao
niko prije njega, ipak je pozavidio jednostavnom i mirnom životu običnog čovjeka i na kraju zaključio:

"Glavno u svemu što si čuo jest: poštuj Boga i zapovjesti njegove drži, jer to je sve čovjeku! Jer sve će
na kraju pokazati svoje pravo lice, i iznijeće se svaka stvar na vidjelo i svaka tajna, bila dobra ili zla!"

(Potjeh stoji i gleda ga u čudu)

BOŽJAK: (Ponovo onaj stari)

Mislim da je vrijeme da krenemo na put.

POTJEH:

Kuda?

BOŽJAK:

Vidjećeš.

POTJEH:

A kada?

BOŽJAK:

Odmah.

POTJEH:

Pa čekaj, treba li šta da ponesem?

BOŽJAK:

Ne, samo ponešto da ostaviš i da se više po to ne vraćaš.

POTJEH: (Osvrće se)

Pa dobro, na koju stranu idemo?

BOŽJAK:

Nećemo umarati noge. Za ovo putovanje ti treba nešto drugo, a mislim da ti toga već imaš dovoljno.

Prati me!

(Pjeva jednostavnu melodiju plješćući; Potjeh ponavlja, pa zajedno nastavljaju...)

M.Monk: Eva' song

- 2 -

(Abraham, Božjak, Potjeh)

Anastasia: Passover

(Naprijed na sceni leži usnuli Abraham. Sasvim običan čovjek, obučen u jednostavnu tuniku. Veoma lagano, iz dubine scene izviru Potjeh i Božjak zajedno. Abraham se iznenada "budi" i uplašeno ih posmatra. Na kraju se osmjeli)

ABRAHAM:

Ko ste!?

BOŽJAK:

Mi smo utvara noćna. Ne boj se došli smo u miru.

ABRAHAM:

Tebe viđah i prije, ali taj drugi ko je?

BOŽJAK:

On je jedan od tvog naroda, ali to još ne zna. Zato sam ga doveo, da te upozna.

ABRAHAM:

Čudno. Ne znam ga, ali mi nije sasvim nepoznat.

POTJEH:

Ko si ti?

ABRAHAM:

Abramom bijah nazvan kad sam se rodio. Ali mi Bog kojeg sam upoznao dade ime Abraham. Dade mi da sam Početak Lutajućeg Pomazanog Naroda – to mi ime znači.

POTJEH:

A znam, čitao sam o tebi?

ABRAHAM:

Čitao?

BOŽJAK:

Ne mari...Ispričaj mu svoju priču.

ABRAHAM:

Rođen sam u Uru Haldejskom. Deseti sam od Noja, iz roda Semovog. Pored mene otac moj Tar imaše još Nahora i Arana.

Ja vidjeh da rukotvoreni bogovi u domu oca moga nikakvi bogovi nisu; likovi rezani i kipovi koji se ne mogu ni podići kada ih neko obori, a kamo li da mogu nama dobra ili zla učiniti. Zato ja izlomih te likove i otidoh iz doma oca moga upravljajući srce da tražim živog Boga.

Jedne noći, vidjeh zvijezde gdje se sijaju na nebu i ugledavši ih visoke i sjajne rekoh sebi: "Evo bogova mojih!" Tada ugledah mjesec koji ih zasjeni, sjajan i blještav i zato rekoh: "Nisu ono bogovi moji nego je ovo Bog moj!" Noć prođe i dođe dan, Sunce obasja. Diveći se ljepoti Sunčevoj rekoh: "Evo Boga mog, ovo je najsjajnije!" Ipak, dan prođe i sunca zađe i ja spoznah: "Bog moj je onaj koji je i zvijezde i Mjesec i Sunce načinio i koji čini da se smjenjuju ovako!" I On mi se javi i ja ga upoznah!

Ljudi u mojoj zemlji mi se smijahu i pljuvahu na mene, i samo Lot sin brata mi Arana i malo njih bijahu sa mnom. Kad mi bješe 75 godina javi mi se opet Bog moj i reče da se odselim u Hanansku zemlju i obeća mi blagoslov vječni. Ja mu povjerovah i učinih sve kako mi reče i Njegova ruka bi nada mnom i blagoslovi me u svemu. Ja ga slušam i vjerujem mu, a bivalo je i da mi je to teško padalo, ali sve se svrši dobro. Zbog vjernosti me Bog Moj počasti i nazva Prijateljem svojim.

BOŽJAK:

Ostaj u miru. Još ćemo se vidjeti.

- 3 -
(Božjak, Potjeh)

(Potjeh i Božjak stoje sami)

POTJEH: (Zamišljen)

Hm, dakle to je Abraham?

BOŽJAK: (Smije se)

A kako si ga ti zamišlaj? Sa oreolom oko glave?! Ne to je sasvim običan čovjek, i da nije takav ne bi ni bio Božiji prijatelj.

POTJEH:

Ali, to bi sve moralo biti nekako... uzvišeno, silno...

BOŽJAK:

Djelo je Neprijatelja to što su nam jednostavnost i bezazlenost prikazane kao slabosti! Ni ne slutiš kakva je snaga u tome! Budeš li trčao ka onom što smatraš uzvišenim zanemarujući ono što vidiš kao obično i svakodnevno, upašćeš u vrtlog iz kojeg si jednom već izvučen. Čovjek svojim odnosom prema nečemu čini to uzvišenim ili bijednim!

POTJEH:

Hm...Mislím da počinjem da shvatam...

BOŽJAK:

Vidiš, odgovori na važna pitanja se obično mogu pronaći na sasvim neočekivanim mjestima i na neočekivane načine! Odgovori su, u stvari, svuda oko nas...

Ali, imam još toga da ti pokažem.

- 4 -
(Glas, Eze hijel, Božjak, Potjeh)
Anastasia: Na rijekah Vavilonskih

(Eze hijel je prvo nagnut nad vodom i umiva se, a onda se trgne i svalivši se nazad zapanjeno, nešto posmatra pogleda uprtog negdje gore, kao da prisustvuje spuštanju svemirskog broda. Božjak i Potjeh sve posmatraju sa druge strane.)

GLAS:

Ezehijel, sine čovječiji, ustani na noge da govorim s tobom! (Ezehijel ustaje). Ja te šaljem sinovima Izraelovim, k narodu tvrda vrata i čela mjedenog, k sinovima tvrdog obraza i uporna srca! Šaljem te, pa im reci: "Tako vam govori Jahovehu Bog vaš kojem ste se zavjetovali", jer su dom odmetnički, ali neka znaju da je prorok bio među njima! Reći ćeš im sve onako kako čuješ, onako im reci!

EZEHIJEL:

(Panično) Nemoj mene, blagoslovljeni, nemoj mene slati za proroka! Narod je ovaj prijek i nepokoran, narod ovaj ne voli da mu se govori što, i pljuje i kamenuje proroke tvoje!

GLAS:

Ne budi i ti nepokoran kao dom ovaj, već učini kako ti rekoh! Učiniću te stražom narodu mojem, da slušaš riječi iz usta mojih i opominješ ih u moje ime!

EZEHIJEL:

Kako ću ja...Riječi se u mojim ustima zapliću...Neće mi vjerovati, smijaće mi se i otjerati me. Nisam ja za to!

GLAS:

Znam dobro jesi li ili nisi! Ne boj ih se, niti se boj njihovih riječi, niti se boj kako ćeš im govoriti! Živiš među skorpionjama, a ti im reci riječ moju, poslušali te ili ne poslušali! Evo ti dadoh obraz tvrd prema njihovom obrazu i čelo tvrdo prema njihovom čelu, tvrde od stijene dadoh ti čelo!

(Ezehijel pokorno pogne glavu i sluša)

Ko će slušati neka sluša, ko neće slušati neka ne sluša!

- 5 -

(Božjak, Potjeh)

(Božjak posmatra zamišljenog Potjeha)

POTJEH:

Hmmm, jasnije mi je. Velike stvari i veliki ljudi su sasvim drugačiji nego što ih zamišljamo.... Možda ih mnogi ni ne primjećuju...

Pogleda smo uprtog u zvijezde, a ni sebe ne poznajemo, ni niti poznajemo drvo koje nam pred kućom raste i koje svaki dan vidimo...

O oholosti i bijedo ljudska! Svemir smo naumili da istražujemo i u duboke tajne da zalazimo, a ono što nam je pred nosom ne vidimo i preziremo!

BOŽJAK: (Obuzdava ga)

Ne budi tako oštar, jer ćeš otići u drugu krajnost i opet nismo učinili ništa. Opusti se samo i ne osuđuj nikoga. Budi strpljiv sa drugima kao što je Otac strpljiv sa tobom.

- 6 -

(Petar,Božjak, Potjeh)

(Na sredini scene sjedi Petar. Božjak i Potjeh su naspram njega. Razgovaraju potpuno opušteno.)

PETAR:

Ime mi je Šimun. Ribar sam i potičem iz ribarske porodice sa Galilejskog jezera. Učitelj mi je dao ime Kefa koje znači "kamen", ali me braća u Rimu zovu grčkim imenom Petar. Učitelj mi reče da ću ljude loviti i ja po riječi njegovoj činim zajedno sa ostalom braćom.

POTJEH:

Učitelj? Isus?

PETAR: (Sjajnih očiju)

Naš učitelj, naš brat, naš prijatelj, naš Mesija, Sin Božiji.

POTJEH:

Molim te, reci mi kako je bilo dok ste bili zajedno?

PETAR:

Živio sam ribarskim životom sa svojom ženom u domu oca mojega Jone na Galilejskom jezeru. Tada se na Jordanu pojavi čovjek po imenu Jahja, koji propovijedaše pokajanje i vraćanje Bogu našem i govoraše da se približava Carstvo Nebesko. Svi smo željno čekali da se pojavi Mesija Hristos, i izbavi naš narod Izrael, kako su govorili stari proroci i zato pohrlismo k njemu. On nas kupaše u vodi pokazujući da treba da se očistimo od grijeha i pripremimo za onoga koji će doći. Rekao je da on nije Mesija nego da se Mesija treba pojaviti među nama.

Jednoga dana pozva me moj brat Andrija i reče: "Dođi Šimune, našli smo Mesiju!" On je čuo kada je Jahja posvjedočio za Isusa iz Nazareta galilejskog, da je on taj. Čim nas je Isus vidio pozvao nas je i mi pođosmo za njim napustivši sve. Ne bijaše on lijep na oči, niti na njemu bijaše što drugo danas privuče, ali u riječi njegovoj bijaše sila njegova, jer kako on govoraše, tako još niko govorio nije. Duh njegov bijaše blagotvoran i iscjeljujući i mnoga čuda činjaše i mnogo naroda iscjeli. I nama je dao vlast da i mi to ponekad možemo i slao nas je da propovijedamo o Carstvu Božijem.

Mi koji smo išli za njim nismo tada razumjeli mnogo od onoga što nam je govorio, ali smo voljeli da ga slušamo i da budemo sa njim.

Stalno me je vodio sa sobom kud god bi pošao, pa i tamo gdje drugi nisu bili. Mislio sam da je to zato što zna da ga najviše volim i da sam mu ja najvjerniji, ali kasnije sam uvidio da nisam. Nisam znao kako teško obećanje dajem kada sam mu rekao da ga nikad neću napustiti, čak i ako mu svi okrenu leđa, ja tada ništa nisam znao...

Mi smo se nadali da on ide u Jerusolim da Božijom silom uspostavi carstvo Božije i da izbavi naš narod, i nismo razumjeli šta se dešava kada ga uhvatiše i raspeše, iako nam je on to najavio. I ja sam ga se odrekao i pobjegao, bio sam sasvim smeten.

Kada je ustao iz mrtvih i javio nam se rodila se nova nada u nama, a kada nas je Sveti Duh Božiji nadahnuo, razumjeli smo da se Božije Carstvo drugačije gradi i da je pred nama veliki posao. Učitelj nam je još ranije rekao: "Carstvo Nebesko je unutra u vama."

Sada tek kada se prisjećam onoga što nam je govorio počinjem više da razumijem i pokušavam da to objasnim i drugima, i sada znam da ništa ne biva po onom kako mi zamišljamo da treba, nego kako je Božija volja i namisao, tako je najbolje.

BOŽJAK: (Poluglasno)

Amin.

(Potjeh je sasvim udubljen u sopstvene misli.)

BOŽJAK:

(Ustajući i pozdravljajući se s Petrom, dotakne rukom Potjeha koji se prene i takođe ustane) Petre, ostaj u miru. Mi sada idemo, ali srešćemo se ponovo, jer smo na istom poslu.

PETAR:

U miru pošli braćo.

- 7 -
(Božjak, Potjeh)

POTJEH:

Jasno mi je. Sad mi je jasno... Pronaći sebe i svoj put, krenuti čvrsto i strpljivo, bez dvoumljenja i bez previše brige, ali i bez žurbe... Tako sve dolazi na svoje mjesto.

BOŽJAK:

I nikad ne preziri ono kroz šta si prošao i kakav si bio, sve su to korisna iskustva ako umiješ da izvučeš pouku. Ne sudi nikome i ničemu, pa ni sebi. Što je prošlo ostavi za sobom, okreni se onom što jeste i što dolazi.

POTJEH: (Ozareno)

Da. Znam... (Naglo se okrene prema Božjaku i upilji u njega) Ali, ti si svakako više nego što si rekao...Božiji čovjek...

BOŽJAK:

Božiji čovjek, kud ćeš više od toga. Ali istina je, ima još imena pod kojima sam poznat. Ti ćeš to već saznati u svoje vrijeme.

Sada ćemo se rastati... na neko vrijeme. Sada možeš i sam. Ostaj u miru brate.

POTJEH:

Hvala ti...brate...

BOŽJAK: (Osmjehuje se)

Hvala Onom koji me poslao!

(Naglo se okreće i odlazi uz neku veselu pjesmu.)

- 8 -

(Potjeh,Djevojka)

M.Odfield: Hergest Ridge II

(Scena popuno "ista" kao scena 2 u prvom dijelu)

DJEVOJKA:

Potjeh...

POTJEH: (Vrlo blago)

Molim?

DJEVOJKA:

Dobro si? (Prilazeći nesigurno)

POTJEH: (Sa širokim osmijehom, širi ruke)

Da. Hodi!

DJEVOJKA: (Sjedne i privije se uz njega stavivši mu glavu na rame)

Milo mi je...

POTJEH: (Ljubi je u čelo i nježno grli)

I meni je milo!

- KRAJ -

okolina Banjaluke

28.VIII-01.IX 1992.

dorađeno

Banja Luka

22.-25.06.2004.